

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci navrhovateľa: **J. E.**, *zastúpeného advokátom JUDr. M. M.*, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad Košice – mesto**, so sídlom Popradská č. 78, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č.: 229/100/2008-Kos z 8.októbra 2008, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 2. júna 2010, č. k. 3Sp/25/2008-38, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 2. júna 2010, č. k. 3Sp/25/2008-38 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 2. júna 2010, č.k. 3Sp/25/2008-38 podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie

odporcu z 8.októbra 2008 č. 229/100/2008-Kos, ktorým odporca rozhodol tak, že navrhovateľ J. E. nespĺňa podmienky uvedené v § 4 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“) a nevracia mu vlastnícke právo k nehnuteľnostiam tak ako sú uvedené vo výroku označeným č. 2) preskúmaného rozhodnutia, taktiež sa J. E. neprevedú do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu ani sa mu neposkytne náhrada podľa § 11 ods. 2 zákona o pôde za pozemky uvedené v bode č. 2) tohto rozhodnutia, a to v podiele 1/3 z podielu pôvodného vlastníka Dr. J. E. u jednotlivých pozemkov uvedených v bode č. 2) rozhodnutia, nakoľko nie je občanom Slovenskej republiky, trvalý pobyt na jej území nemá a preto nespĺňa podmienky oprávnenej osoby podľa § 4 zákona o pôde.

Po preskúmaní zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu dospel krajský súd v záveru, že toto je v súlade so zákonom, nakoľko správny orgán napadnutým rozhodnutím rozhodoval podľa § 9 ods. 4 zákona o pôde o žiadosti navrhovateľa z 22.decembra 1992, ktorou si navrhovateľ uplatnil reštitučný nárok podľa § 4 ods. 1 a § 13 zákona o pôde.

Preto napriek skutočnosti, že navrhovateľ si nárok na vydanie pravdepodobne tých istých nehnuteľností uplatnil aj žiadosťou z 27.decembra 2004 podľa zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o navrátení vlastníctva“), o jeho žiadosti z 22.decembra 1992 bolo potrebné rozhodnúť podľa zákona o pôde, podľa ktorého bol nárok touto žiadosťou uplatnený.

Podľa názoru krajského súdu, zákon o navrátení vlastníctva nie je novelou zákona o pôde, ide o dva samostatné právne predpisy s osobitnou úpravou, v každom z týchto zákonov je samostatná úprava o tom, kto môže byť oprávnenou osobou, kto je povinnou osobou a ktoré vlastníctvo ku ktorým pozemkom sa vráti. V zákone o navrátení vlastníctva zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že ak doposiaľ pozemkový úrad nerozhodol o reštitučnom nároku uplatnenom podľa zákona o pôde, tak o tejto žiadosti po nadobudnutí účinnosti zákona o navrátení vlastníctva už rozhodne podľa tohto zákona.

Krajský súd zdôraznil, že ak pozemkový úrad doposiaľ nerozhodol o včas uplatnenom reštitučnom nároku navrhovateľa a to podaním z 22.decembra 1992 podľa zákona o pôde,

a v roku 2004 si navrhovateľ opäť uplatnil pravdepodobne ten istý reštitučný nárok, ale už podľa zákona o navrátení vlastníctva, najskôr musí pozemkový úrad rozhodnúť o žiadosti navrhovateľa z 22.decembra 1992 podľa zákona o pôde a až potom môže rozhodovať o žiadosti navrhovateľa na navrátenie vlastníckeho práva k pozemkom podľa zákona o navrátení vlastníctva a to z dôvodu, aby mohol posúdiť to čo vyplýva z ustanovenia § 1 tohto zákona, t. j. či o pozemkoch ku ktorým žiada navrátenie vlastníckeho práva už nebolo rozhodnuté podľa osobitného zákona.

Včas podaným odvolaním sa navrhovateľ domáhal prostredníctvom právneho zástupcu, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci tak, že opravnému prostriedku vyhovie a rozhodnutie odporcu zruší.

Podľa jeho názoru mal odporca po podaní žiadosti o navrátenie pozemkov z decembra 2004 postupovať v konaní o žiadosti z decembra 1992 podľa zákona č. 503/2003 Z. z.. Nerešpektovaním zákona 503/2003 Z. z. podľa názoru navrhovateľa odporca uviedol do praxe pôvodný vládny návrh zákona, podľa ktorého osoby, ktoré o reštitúciu poľnohospodárskej pôdy požiadali podľa zákona č. 229/91 Zb., už nemohli požiadať o jej reštitúciu podľa zákona č. 503/2003 Z. z. Zo znenia ust. § 1 zákona č. 503/2003 Z. z. podľa jeho názoru naopak vyplýva, že žiadosť podaná podľa zákona 503/2003 Z. z. získala prioritu pred žiadosťou podanou podľa zákona č. 229/91 Zb. a odporca mal preto najskôr rozhodnúť o žiadosti podanej podľa zákona č. 503/2003 Z. z. a až potom o žiadosti podanej podľa zákona č. 229/91 Zb.

Poukázal na to, že náprava tohto rozhodnutia prvostupňového súdu má preňho ten význam, že zatiaľ čo podľa zákona č. 229/91 Zb. aj právni nástupcovia zomrelej oprávnenej osoby museli spĺňať podmienku trvalého pobytu na území ČSFR, v zákone č. 503/2003 Z. z. už táto podmienka nebola zakotvená.

Odporca sa k odvolaniu žalobcu vyjadril listom z 26.augusta 2010, v ktorom žiadal rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods.2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania podľa

§ 250s, § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť. Rozsudok bol verejne vyhlásený 15. júna 2011 podľa § 156 ods.1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Z preambuly zákona o pôde vyplýva, že účelom tohto zákona je zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia.

Podľa § 4 ods. 2 písm. c) tohto zákona, ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí: deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti.

Podľa § 13 ods. 1 právo na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 môže oprávnená osoba uplatniť do 31. decembra 1992. V prípade uvedenom v § 6 ods. 1 písm. a) začne osemnásťmesačná lehota plynúť až odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol výrok zrušený, ak dôjde k tomuto rozhodnutiu po dátume účinnosti tohto zákona. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Lehoty na predkladanie písomných dôkazov v konaní pred pozemkovým úradom sa spravujú všeobecnými predpismi o správnom konaní.

Podľa § 1 zákona č. 503/2003 Z. z. tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. (Zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov; § 37 až 39 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb.

o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov.)

Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria:

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

Podľa § 5 ods. 1 právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa stotožnil s rozsudkom krajského súdu aj s jeho odôvodnením v celom rozsahu a na zdôraznenie jeho správnosti považuje za potrebné doplniť nasledovné:

Predmetom súdneho preskúmania je zákonnosť postupu a rozhodnutia odporcu z 8.októbra 2008 č. 229/100/2008-Kos, ktorým odporca rozhodol tak, že navrhovateľ J. E. nespĺňa podmienky uvedené v § 4 zákona o pôde a nevracia mu vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, nakoľko nie je občanom Slovenskej republiky a nemá trvalý pobyt na jej území.

Toto konanie bolo začaté na základe žiadosti z 22.decembra 1992, ktorou si pôvodne uplatnili svoj nárok podľa § 4 zákona o pôde navrhovateľ J. E., E. E. a Ing. M. E..

Rozhodnutím č. 4/98-Dv. z 15.januára 1998 právny predchodca odporcu, Okresný úrad Košice II, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, rozhodol o nárokoch E. E. a Ing. M. E., avšak o nároku navrhovateľa nerozhodol. Na túto skutočnosť okrem iných poukázal vo svojom rozsudku z 5.júna 2008, č. k. 6Sp/22/02007-33 aj Krajský súd v Košiciach, ktorým zrušil rozhodnutie odporcu č. 503/160/2007-Bo z 5. septembra 2007

a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Následne odporca vydal napadnuté rozhodnutie, ktorým rozhodol tak, že navrhovateľ nie je oprávnenou osobou podľa § 4 zákona o pôde, nakoľko nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

Krajský súd v rozsudku z 5.júna 2008, č.k. 6Sp/22/02007-33 poukázal na tú skutočnosť, že nemožno konať o žiadosti navrhovateľa z decembra 2004 predtým, ako bude právoplatne rozhodnuté o jeho žiadosti z decembra 1992, nakoľko bez tohto rozhodnutia nemožno určiť predmet uplatneného nároku.

Odvolačný súd upozorňuje na to, že napadnutým rozhodnutím odporca rozhodol v konaní o žiadosti navrhovateľa z 22.decembra 1992 a toto rozhodnutie nemá z hľadiska procesného žiaden vplyv na konanie prebiehajúce pred správny orgánom pod č. 503/160/2007, keďže ide o dve samostatné konania o dvoch samostatne uplatnených nárokoch, podľa dvoch samostatných právnych predpisov.

Konanie vedené odporcom pod č. 503/160/2007 je konaním o žiadosti navrhovateľa z 27.decembra 2004, ktorou si uplatnil ako oprávnená osoba nároky podľa § 2 zákona o navrátení vlastníctva, o ktorej správny orgán v intenciách rozhodnutia krajského súdu koná ďalej.

Odvolačný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu v tom, že zákon o navrátení vlastníctva nie je novelou zákona o pôde, ide o dva samostatné právne predpisy s osobitnou úpravou, v každom z týchto zákonov je samostatná úprava o tom, kto môže byť oprávnenou osobou, kto je povinnou osobou, ktoré vlastníctvo ku ktorým pozemkom sa vráti a v akej zákonnej prekluzívnej lehote.

V zákone o navrátení vlastníctva zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že ak doposiaľ pozemkový úrad nerozhodol o reštitučnom nároku uplatnenom podľa zákona o pôde, tak o tejto žiadosti po nadobudnutí účinnosti zákona o navrátení vlastníctva už rozhodne podľa tohto zákona.

Názor navrhovateľa, že z § 1 zákona o navrátení vlastníctva vyplýva, že žiadosť podaná podľa tohto zákona získala prioritu pred žiadosťou podanou podľa zákona o pôde a odporca mal preto najskôr rozhodnúť o žiadosti podanej podľa zákona o navrátení

vlastníctva a až potom o žiadosti podanej podľa zákona o pôde nemá oporu vo vyššie uvedených zákonných ustanoveniach.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, štátne orgány môžu konať len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Z uvedeného vyplýva, že odporca ako správny orgán nemôže konať nad rámec zákona, ako to *de facto* požaduje v opravnom prostriedku a v odvolaní navrhovateľ, ktorý svojim výkladom predmetných zákonných ustanovení ide zjavne nad rámec nielen ich znenia, ale aj úmyslu zákonodarcu, ktorý vyplýva z dôvodovej správy k zákonu o navrátení vlastníctva, podľa ktorej je cieľom predkladaného návrhu zákona umožniť oprávneným osobám, ktoré neuplatnili svoj nárok v lehote, aby tento nárok mohli uplatniť v novej jednoročnej lehote, pričom predmetom vydania sú pozemky, na ktoré neboli uplatnené reštitučné nároky, alebo boli uplatnené po ustanovenej lehote.

Z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i administratívny spis odporcu je nesporne zrejmé, že krajský súd sa pri svojom rozhodovaní náležite vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku. V súdnom konaní bolo preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako prvostupňový súd ani odvolací súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Za týchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie odporcu je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutočného stavu.

Preto ak krajský súd dospel k právnemu záveru totožnému so záverom správneho orgánu a rozhodol, že preskúvaným rozhodnutím správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov navrhovateľa, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Keďže predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie odporcu vydaného na základe zákona o pôde, nemôže súd v tomto konaní posudzovať nároky navrhovateľa, ktoré si uplatnil podľa iného právneho predpisu.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa so všetkými relevantnými námietkami navrhovateľa.

Skutočnosti, ktorými navrhovateľ v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré navrhovateľ namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu navrhovateľa nevyhovel a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Košiciach ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľ v konaní nebol úspešný, a odporcovi žiadne trovy nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 15. júna 2011

JUDr. Alena Poláčková, PhD., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Nikoleta Adamovičová